

כהן כיום. על רקע זה, גובלות טענות אלה בחוצפה.

ח. סיעה, "עצמאית"

בהסתדרות

בניסיונם להשתלט על כספי ההסתדרות, מעלים כהן-גל-עדי את הטענה המוררה שסיעת תנועת העולם הזה — כוח חדש בהסתדרות מהנה גוף נפרד, בלתי תלוי ועצמאי, שי אינו כפוף למרות התנועה.

טענה זו היא בלתי מוסרית בעליל, ואילו נתקבלה, היתה גורמת למבול של כלנתריוזם בחיי הציבור הישראלי ולפריקת כל עול של אחריות ציבורית בידי כנופיות של עסקנים. (ראה את המתרחש לאחרונה במועצת פועלי דימונה). אולם על רקע ההיסטוריה של תנועת העולם הזה — כוח חדש, מופרכת טענה זו לא רק מוסרית, אלא גם מעשית.

כאמור הלכנו לבחירות להסתדרות תחת הסיסמא: "נעשה להם בהסתדרות את מה שעשינו להם בכנסת."

מי עשה בכנסת? אורי אבנרי, כסיעת יחיד, שכינתה כיועצה. כלומר: הלכנו להסתדרות כפירוש תחת דגל סיעתנו בכנסת, ודרשנו אמון הבורחים בהסתדרות לתנועה המיוצגת על ידי סיעה זו. מטא הבחירות להסתדרות נוהל ע"י אורי אבנרי.

שלוש כהן לא לקח שום חלק בעבודתו היומיומית. בטלחיויה הופיעו אבנרי, כהן וקריץ. בהופעות המשפטיות, שמלאו תפקיד מרכזי במערכת התעמולה בבחירות להסתדרות, הופיעו אבנרי, כהן וקריץ.

מצע הבחירות להסתדרות נוסח על ידי אורי אבנרי, והובא על ידו לאישור המרכז. לא שלום כהן, וכמוכר לא נעים גלעד, השתתפו בניי מוח מצע זה. גם המכתבים שנשאו את חתימת שלום כהן, נוסחו על ידי אורי אבנרי.

ברור לכל בר דעת שציבור הבורחים לא בחר בנעים גלעד, וגם לא בעד המועמדים האחרים, שהופיעו ברשימת המועמדים. זו הורכבה ברגע האחרון בחיפזון, בשעות ה' מעטות שנותרו בין ההחלטה להשתתף בבחירות ובין הגי' שרשימה.

אלפי הבורחים בהסתדרות נתנו את אמונם בתנועת העולם הזה — כוח חדש, ובמנהיגיה המוכרים לציבור.

ט. שלום כהן בהסתדרות

יחסו של שלום כהן למילוי תפקידו בהסתדרות הוא פרק בפני עצמו.

בועידת התנועה בה נלחם כהן על שמירת מקומו בכנסת, אמר לצירים, כפי שגרשם בפרוטוקול:

"אתם יודעים שאני חבר הוועד הפועל, וגם חבר הכנסת השביעית. נבחרתי לוועד הפועל בתור תכסים בחירות. וודאי שאינני יכול לקיים את שני התפקידים, כפי שהייתי רוצה, וכפי שאתם הייתם רוצים."

לפני הוועידה הגיל הוצע לכהן — כנציגו בהסתדרות — לפתוח בועידה הארצית של התנועה את הדיון בנושא ה' סוציאלי, ולמסור אגב כך דו"ח על ענייני ההסתדרות. כהן פסל הצעה זו, ואף ראה בכך פגיעה בכבודו.

כהן לא גילה כל רצון לנסח בעצמו את נאומי בחד הפועל של ההסתדרות העובדים. נאומי הראשונים, וכן גם השאלות שהגיש וההצעות שהועלו מטעם הסיעה — נוס' חו על ידי מתוך כוונה להניעו ליתר פעילות בהסתדרות ה' עובדים. היוזמה להצעתו האחרונה לסדר היום: "בעיות ה' עוני בישראל, הוגשה על ידי אחר שהצעתו לו להגיש. (אינני מצייין דברים אלה משום שאני רוצה להצביע על חריצות; אני סבור כי יש לאומרים, נוכח מחלדיו של כהן בפעילותו ההסתדרותית).

על רקע זה מגוחך ממש לראות את שלום כהן בדמות הלוחם בשליחות התנועה כהס' תדרות, ואין לכך הסבר אלא מלחמתו על כסאו בכנסת.

י. הרוצח בכנסת

עם הרכבת רשימת המועמדים לכנסת השביעית, היו הדעות חלוקות לגבי מועמדותו של שלום כהן. אורי אבנרי הציע את מועמדותו כהן (בעוד שמתנגדיה הגדירו את כהן כנושא-כלים של אבנרי).

כפשרה, סוכם שאם נקבל עני מנדאטים, יכהן כהן שני תיים, ואז יבוא במקומו המועמד הבא. בעת האישור הסופי במרכז התקשו כמה חברים להעלות שאלה זו בפירוש, ושלום כהן הצהיר בפני חברי המרכז שיתפטר כעבור שנתיים. על סמך הצהרה זו אישר המרכז את רשימת המועמדים.

אף שכהן לא הכחיש מעולם התחייבות זו, עם הרכבת רשימת המועמדים לכנסת השביעית, היו הדעות חלוקות לגבי מועמדותו של שלום כהן. אורי אבנרי הציע את מועמדותו כהן (בעוד שמתנגדיה הגדירו את כהן כנושא-כלים של אבנרי).

בשם ועדת הביקורת כולה, דו"ח על ביקורת חשבונות התנועה (בהנהלת שלום כהן) ובו הקטע הבא:

"ישנם פגמים בניהול מערכת החשבונות: (א) אי-ציון תאריכים בספרי החשבונות (דבר המק' שה על הביקורת).

(ב) אי-הקפדה על ניהול התשלומים באמצע עות השבונות בבנק. כספים לא הוכנסו לחשבון ה' תנועה בבנק, וההוצאות לא הוצאו מחשבון הבנק של ה' תנועה. כרטיסיות הבנק אינן משקפות את מצב הקופה.

(ג) העדר ספרי-קופה, המעיד על מצב הקופה.

(ד) העדר מאזני בוחן ו/או סיכומי-ביניים, המאפ' שרם בדיקת מצב החשבונות באופן כללי.

בין העובדות שצולצנו להעיר עליהן היו העובדות הבאות:

(1) שלום כהן חייב — ללא הצדקה — את התנועה בתשלום מיסוי ההסתדרות האישיים שלו. (הערות של ר. אשכול).

(2) אחיו של שלום כהן קיבל — 3,305 ל"י עבור ה' בקת מודעות ערב הבחירות, מבלי להגיש קבלות כבירות.

ביום 27.4.70 הגיש רפאל אשכול, כחבר בוועדת הבי' קורת, דו"ח ובו ציין בין השאר:

(1) הסיפור שהופץ עלי ידי שלום כהן, שמצבת החובות הגדולה של התנועה נובעת ממערכת הבחירות בלבד, אינו מתאים למציאות. לדעתי, כעשרת אלפים ל"י נוספו לחוב שהיה בסוף אוקטובר 1969 עד לסוף חודש זה.

(2) ניהול בלתי-תקיין של ענייני הכספים ו' חוסר כל ביקורת מצינו, גם בהצטרבות של התחייבויות כספיות לחודש מאי 1970 — מעל ליכולתנו לגייס כספים. באותו מיסמך מצא רפאל אשכול לנכון להעיר על מכירת מכונית שהיתה בכעלות התנועה ל' אחיו של שלום כהן.

כתוצאה מכך סוכם בינינו, מבלי לפרסם את הנימוקים לכך, להעביר את ניהול ענייני הכספים מו'י שלום כהן לידיים שלי ושל רפאל אשכול, כחברי ועדת-הביקורת דאז. מאז יש מערכת חשבונות מבו' קרת וסדירה, על פי תקציב מאושר.

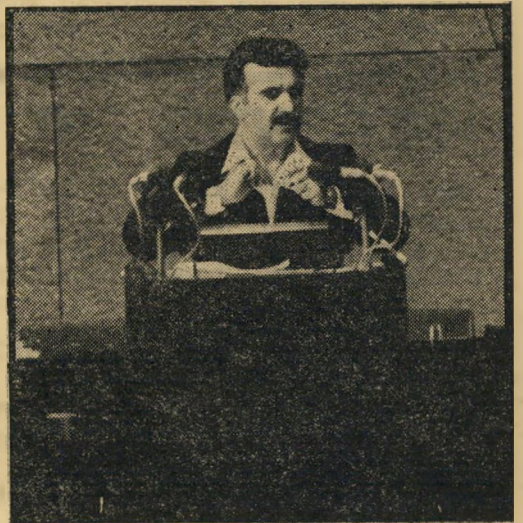
למען העמדת הדברים על דיוקם אני חייב לציין, שאף מתחתי ביקורת על ועדת-הביקורת, שלא מצאה עוד קודם לנכון לבדוק את ספרי החשבונות של התנועה באופן יסודי, ולהתחט נוהלים תקינים.

כן הוספתי לבקשתו של כהן כי לעיתים נאלץ — בהעדר כספים — לממן את פעולות התנועה בהלואות פרטיות.

לפני העברת ניהול כספי התנועה מידו לידינו, הודיע שלום כהן באחת מישיבות ההנהלה, בהתאם לפרוטוקול, שהפרש בין התחייבויות וזכויות התנועה מסתכם ב' גרעון של — 9,000 ל"י. כאשר בוקנו את הדבר, אחרי שקיבלנו לידינו את הניהול, גילינו לתדהמתנו כי ביום ההעברה הגיעו חובות התנועה ל' — 45,000 ל"י. בינתיים כסינו חלק ניכר מחוב זה, תוך שימוש בכספים שקיבלנו מן ההסתדרות.

אני חוזר ומציין שתיאור זה של ניהול כושל מסרנו, אשכול ואני, בזמן שלא היו שום חיכוכים בצמרת התנועה, ולמרות יחסו הידידותיים עם שלום כהן. יתר על כן, לפי בקשת אורי אבנרי הסתפקנו בהבאת הדברים לידיעתו האישית ובתיקון המצב, כדי למנוע החשדת שלום כהן, בהאמינו כי אין פה שחיתות אישית, כי אם ניהול כושל קיצוני.

ידיעת עובדות אלה חשובה בהערכת טעותיו של שלום

הקריעה
שלום כהן קורע את תעודת-הזהות שלו מעל דוכן הכנסת. בהעדר אבנרי בחו"ל, החליט כהן לשרוף את תעודתו מעל הדוכן. בחזרה, הצליח אבנרי לשכנעו להסתפק בקריעתה. לאחר מכן טען כהן, כי מעשה הקריעה, "נכפה" עליו.

הח"כ החדש

שלום כהן, זורח מאושר, בביתו, מקבל מידי שני גדו"עים את התעודה על בחירתו לכנסת השביעית. מאותו רגע חל במפתיע השינוי הקיצוני ביחסו.

הוא הודיע ברבות הימים לעיתונאים ששינה בינתיים את דעתו, ואין הוא מתכוון למלא את התחייבותו. למעשה הבחיר כהן מייד עם בחירתו לכנסת שאין הוא מתכוון לקיים את הרוצחיה, וזהו פשר מאבקו החולץ ומחרף ככל שמתקרב התאריך שנקבע לרוצחיה.

אין ספק שכולנו היינו מוותרים ברצון על הרוצחיה, אילו נתגלה שלום כהן כחבר כנסת מוכשר או חרוץ, לפי הסטנדרט שקבענו כי משך שש שנים. למרבה הצער נתגלה כהן כחבר כנסת גרוע ועצלן, דבר הפוגע קשה בתדמיתו בכנסת ובעיתונות, ובחוגים יודעי דבר.

מן הראוי לציין שמרבית עבודתו של כהן בכנסת, עד לשבועות האחרונים, במידה שנעשתה בכלל, התבססה על הנאומים, החומר, השאלות וההצעות-לסדר-היום שאני ה' כנתי עבורו. במידה שנאם נאום שלא הכתיב עבורו, היה זה לרוב חזרה כמעט מילולית על נאומים קודמים של אורי אבנרי, שפורסמו בספר "1 מול 119".

בחודשים האחרונים ירדה נוכחותו של כהן בכנסת בצורה מחפירה, דבר שפיעתנו רגישה לו במיוחד. הסיעה ניהלה רישום של נוכחותו, המראה על העדרות שיטתית מהצבעות חשובות ומדיונים במליאה, העדרות בשעת מתן תשובות לשאלות שלו, ואי-ניצול ה' זכות לשאול שאלות נוספות.

יא. הסתה ג'זענית

אחד הפרקים המחפירים ביותר בפרשה זו הוא נסיונם של כהן-גלעד לתת למלחמתם אופי עדתי. התחיל בזה שלום כהן באחת הישיבות, כי אשר טען כי בדורשנו ממנו להתמחות בענייני עוני וסעה, אנו הופכים אותו ל"פרנק מיקצועי".

בדיון על פרשת גלעד טען לפתע שכל ה' סיבה להדחת גלעד היא מוצאו העיראקי. טענה זו גרמה מיד לתגובה נועמת גם מצד כמה מתומכיו. גלעד עצמו חזר על טענה זו, והיא הופכת עכשיו לדגל הכלנתריוזם של ה' קבוצה כולה.

יב. שלום כהן ושבועון

"העולם הזה"

השבוע טען כהן, בשטף השמצותיה, כי פרש מהשבועון העולם הזה, בו כיהן 20 שנה כסגנו של אבנרי, מפני ש' נשלל ממנו חופש הביטוי.

הייתי עדי-ראייה למתרחש זה (ובכלל זה פרשה מגו' שורה של שערוריות בהעולם הזה) ובכלל זה פרשה מגו' חכת של מדור גרוע, שהתקש לפתע לכתוב ושגם פורסם), כדי לאלץ את העיתון לשלם לו הון-ענק עבור פרישתו.

כהן יצא מן העולם הזה מסיבה אחת ויחידה: מפני שקיבל את כל רכושו, "העולם הזה" בשווי ש' הוא עצמו העריך אותו ב-200 אלף לירות